

Handreiking Niet-aangaan of beëindiging van de geneeskundige behandelingsovereenkomst

Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie

Amersfoort, augustus 2023

Handreiking Niet-aangaan of beëindiging van de geneeskundige behandelingsovereenkomst is een uitgave van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF)

Deze handreiking vervangt de KNGF-Handreiking niet-aangaan of beëindiging van de geneeskundige behandelingsovereenkomst 2008. Deze handreiking is gebaseerd op de KNMG-richtlijn Niet-aangaan of beëindiging van de geneeskundige behandelingsovereenkomst 2021.

In de WGBO wordt het begrip 'hulpverlener' gebruikt. Onder dit begrip vallen niet alleen individuele zorgverleners zoals artsen, verpleegkundigen of fysiotherapeuten, maar ook instellingen als ziekenhuizen, thuiszorgorganisaties en verpleeghuizen. Omdat deze handreiking zich primair richt tot fysiotherapeuten zal hierna over 'de fysiotherapeut' worden gesproken.

Waar in deze handreiking voor de leesbaarheid hij, hem of zijn wordt gebruikt kan uiteraard ook zij of haar worden gelezen.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1 De behandelingsovereenkomst	5
• Wat is een behandelingsovereenkomst?	5
• Hoe komt een behandelingsovereenkomst tot stand tussen fysiotherapeut en patiënt?	5
2 Niet-aangaan van een behandelingsovereenkomst	6
• Wanneer mag een fysiotherapeut besluiten om geen behandelingsovereenkomst aan te gaan?	6
• Zorgvuldigheidseisen bij het niet aangaan van een behandelingsovereenkomst	7
3 Eenzijdige beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de fysiotherapeut	8
• Wanneer mag een fysiotherapeut besluiten de behandelingsovereenkomst te beëindigen?	8
• Zorgvuldigheidseisen bij het beëindigen van de behandelingsovereenkomst	10
4 Beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de zorginstelling waar de patiënt verblijft	14
• Verantwoordelijkheid van fysiotherapeuten die binnen een instelling werken	14
• Redenen voor beëindiging van de behandelingsovereenkomst door een zorginstelling	15
• Zorgvuldigheidseisen bij beëindiging van de behandelovereenkomst voor een zorginstelling	16
5 Beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de patiënt	17
• Redenen voor beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de patiënt	17
• Zorgvuldigheidseisen bij beëindiging van een behandelingsovereenkomst door de patiënt	17

Inleiding

Als een zorgverlener en een patiënt een behandelrelatie aangaan dan sluiten ze een 'behandelingsovereenkomst.' In de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO) staan de rechten en plichten van zorgverlener en patiënt binnen die overeenkomst beschreven. Omdat een patiënt voor de zorg meestal afhankelijk is van de zorgverlener worden in de WGBO de rechten van zorgverlener beperkt en heeft de patiënt rechten die een zorgverlener niet heeft. Als zorgverlener kan je bijvoorbeeld niet zomaar de behandeling beëindigen, terwijl een patiënt dat wel mag.

Als zorgverlener mag je alleen als er 'gewichtige redenen' zijn besluiten om een patiënt niet in behandeling te nemen of een behandelingsovereenkomst eenzijdig te beëindigen. In de rechtspraak is bepaald dat in dat geval een aantal zorgvuldigheidseisen in acht moeten worden genomen. Ook wanneer de patiënt besluit de behandelingsovereenkomst eenzijdig op te zeggen heeft de zorgverlener de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de zorg voor de patiënt gecontinueerd blijft als dit nodig is.

Het doel van deze handreiking is om voor de fysiotherapeut inzichtelijk te maken wanneer het mogelijk is om een behandelingsovereenkomst niet aan te gaan of eenzijdig te beëindigen en aan welke zorgvuldigheidseisen in dat geval moet worden voldaan.

Deze handreiking is gebaseerd op de [KNMG-richtlijn Niet-aangaan of beëindiging van de geneeskundige behandelingsovereenkomst](#), de tuchtcolleges hanteren deze richtlijn van de KNMG soms ook voor andere zorgverleners dan artsen.¹

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de juridische achtergrond van de geneeskundige behandelingsovereenkomst toegelicht. Hoofdstuk 2 gaat in op de gewichtige redenen die er kunnen zijn om geen behandelingsovereenkomst aan te gaan, terwijl hoofdstuk 3 beschrijft welke regels moeten worden gehanteerd wanneer de fysiotherapeut besluit om de behandelingsovereenkomst eenzijdig te beëindigen. In hoofdstuk 4 komt aan de orde hoe een zorginstelling moet handelen wanneer zij een behandelingsovereenkomst wil opzeggen en welke verantwoordelijkheden de individuele fysiotherapeut in dat geval heeft. Hoofdstuk 5 beschrijft tenslotte wat er wordt verwacht van de fysiotherapeut als de patiënt besluit de behandelingsovereenkomst eenzijdig op te zeggen.

1 De behandelingsovereenkomst

• Wat is een behandelingsovereenkomst?

Als een fysiotherapeut en een patiënt een behandelrelatie aangaan is er sprake van een geneeskundige behandelingsovereenkomst. Volgens de WGBO² is dat een overeenkomst waarbij de hulpverlener zich tegenover de patiënt verplicht om geneeskundige handelingen te verrichten die rechtstreeks betrekking hebben op de patiënt.³

• Hoe komt een behandelingsovereenkomst tot stand tussen fysiotherapeut en patiënt?

Voor het tot stand komen deze behandelingsovereenkomst is het van belang dat er een fysiotherapeut betrokken is die geneeskundige handelingen⁴ verricht gericht op een individuele patiënt. Door een algemeen, dus niet op de patiënt gericht advies, bijvoorbeeld op de website van de fysiotherapeut, op social media of tijdens een lezing, komt geen behandelingsovereenkomst tot stand.

Meestal komt een geneeskundige behandelovereenkomst tot stand op het moment dat een patiënt of zijn vertegenwoordiger⁵ zich tot de fysiotherapeut wendt met een concrete hulpvraag gericht op zijn gezondheid en de fysiotherapeut op deze hulpvraag ingaat. Vaak start de behandelingsovereenkomst al voor het eerste consult, bijvoorbeeld op het moment dat er een afspraak is gemaakt na contact met de fysiotherapeut, één van de collega-fysiotherapeuten of bijvoorbeeld de praktijkmanager of als de patiënt in de wachtkamer wacht op de afspraak met de fysiotherapeut. Ook wanneer er door een verwijzer patiëntgegevens naar de fysiotherapeut zijn gestuurd ter voorbereiding op een geplande afspraak is er principe al sprake van een behandelingsovereenkomst.

Steeds vaker vinden binnen de fysiotherapie online consulten plaats. Ook dan kan er sprake zijn van het tot stand komen van een behandelingsovereenkomst, want persoonlijk of rechtstreeks contact tussen fysiotherapeut en patiënt is niet vereist. Als er nog geen behandelingsovereenkomst is met de patiënt dan komt deze tot stand op het moment dat er een afspraak wordt gemaakt voor het online consult, mits dat consult gericht is op de individuele patiënt en er adviezen worden gegeven die op de betreffende patiënt zijn gericht.

2 Niet-aangaan van een behandelingsovereenkomst

Als een patiënt bij de fysiotherapeut aanklopt voor hulp, dan mag deze de behandeling niet zomaar weigeren. Dat heeft te maken van de afhankelijke positie van de patiënt die zorg nodig heeft en van de zorgplicht die de fysiotherapeut heeft.

Alleen als er een 'geldige gewichtige reden' is mag de fysiotherapeut besluiten om geen behandelingsovereenkomst te sluiten. Wat een 'geldige gewichtige reden' is, is niet uitgewerkt in de WGB0, maar volgt uit rechterlijke uitspraken over dit onderwerp.

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke redenen ertoe kunnen leiden dat fysiotherapeut een patiënt die daarom vraagt niet in behandeling neemt en aan welke zorgvuldigheidsvereisten moet worden voldaan als besloten wordt om geen behandelingsovereenkomst aan te gaan.

Wanneer mag een fysiotherapeut besluiten om geen behandelingsovereenkomst aan te gaan?

Er zijn maar een paar redenen waarom een fysiotherapeut eenzijdig mag besluiten om een behandelingsovereenkomst niet aan te gaan. De drie belangrijkste zijn:

1. De professionele verantwoordelijkheid weerhoudt de fysiotherapeut ervan een geneeskundige behandelingsovereenkomst met de patiënt aan te gaan

Een fysiotherapeut laat zich in zijn handelen leiden door de professionele standaard zoals beschreven in de Beroepscode voor de Fysiotherapeut.⁶ Op grond hiervan heeft hij de plicht om goede, professionele en ethisch verantwoorde zorg te bieden. Een fysiotherapeut kan besluiten tot het niet-aangaan van een behandelingsovereenkomst:

- als hij zich niet bevoegd of bekwaam acht voor het uitvoeren van de behandeling;
- wanneer er van de fysiotherapeut dingen gevraagd worden die niet tot zijn vakgebied behoren, die tegen de professionele standaard in gaan en/of er geen overeenstemming tot stand kan komen tussen de fysiotherapeut en de patiënt over de inhoud van de te verlenen zorg;
- vanwege vermijding van vermenging van rollen.⁷

2. Door eerdere ervaringen met de patiënt ontbreekt een vertrouwensbasis

Het kan gebeuren dat zich een patiënt aanmeldt, waarmee de fysiotherapeut in een eerdere behandelingsrelatie of tijdens een waarneming (onoverbrugbare) problemen heeft gehad. Onder de voorwaarde dat weigering niet lichtvaardig gebeurt en dat de vertrouwensbasis aantoonbaar ontbreekt mag in een dergelijk geval (gemotiveerd) worden besloten om geen behandelingsovereenkomst aan te gaan.⁸

3. De fysiotherapeut heeft een groter belang bij het niet aangaan van de behandelingsovereenkomst dan de patiënt heeft bij het wel aangaan van de behandelingsovereenkomst

In dit soort situaties kan het gaan om praktische redenen, zoals het in verband met de praktijk-grootte geen nieuwe patiënten kunnen aannemen of een te grote geografische afstand tussen de praktijk van de fysiotherapeut en de woonplaats van de patiënt. Ook bijvoorbeeld (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid van de fysiotherapeut of het hebben van persoonlijke gevoelens voor de

patiënt die zich aanmeldt kunnen een reden zijn om geen behandelingsovereenkomst met de patiënt aan te gaan.⁹ De fysiotherapeut zal steeds zorgvuldig moeten afwegen of het belang dat hij als zorgverlener heeft voldoende opweegt tegen het belang van de patiënt en diens recht op goede zorg.

Zorgvuldigheidseisen bij het niet aangaan van een behandelingsovereenkomst

Als de fysiotherapeut besluit om vanwege één van de hierboven genoemde gewichtige redenen geen behandelingsovereenkomst aan te gaan dan mag hij dat alleen doen als wordt voldaan aan een aantal zorgvuldigheidseisen:

1. Overleg en motivatie

De fysiotherapeut legt uit aan de patiënt waarom het voor hem niet mogelijk is om de behandelingsovereenkomst aan te gaan. Als de patiënt hierom vraagt of als de fysiotherapeut daar zelf redenen voor heeft wordt het besluit en de motivering hiervan schriftelijk bevestigd.

2. Gegevens verstrekken

Als de fysiotherapeut bij de aanmelding van de patiënt al gegevens heeft ontvangen, maar er geen behandelingsovereenkomst wordt aangegaan dan mag hij deze alleen met expliciete toestemming van de patiënt verstrekken aan een andere behandelaar.¹⁰ Als er nog geen nieuwe behandelaar is of de patiënt geeft geen toestemming voor het delen van de gegevens dan worden deze teruggestuurd aan de patiënt.

VOORBEELD UIT DE RECHTSPRAAK

Huisarts gaat geen behandelrelatie aan vanwege eerdere ervaringen met de patiënt

Het Regionaal Tuchtcollege Zwolle stelde een arts in het gelijk die weigerde een behandelingsovereenkomst aan te gaan met de patiënt vanwege slechte ervaringen in de aanmeldingsfase. De betreffende patiënt had een e-mail naar de praktijk gestuurd om zich bij de huisarts in de schrijven. Toen hij naar zijn mening niet snel genoeg een antwoord kreeg werd door de patiënt dezelfde dag nog telefonisch contact opgenomen met de praktijk. In dit gesprek met de assistente van de huisarts gedroeg de klager zich zeer onbehoorlijk. De assistente werd uitgescholden en de huisarts werd kanker toegewenst.

De huisarts besloot naar aanleiding van dit gesprek om geen behandelingsovereenkomst aan te gaan, omdat naar haar mening de vertrouwensbasis daarvoor ontbrak. Het Regionaal Tuchtcollege kan hierin meegaan, temeer omdat de huisarts aan de zorgvuldigheidseisen heeft voldaan en de patiënt nog niet was uitgeschreven bij zijn vorige huisarts zodat hij niet verstoken zou blijven van eventuele noodzakelijke medische zorg.

RTG Zwolle, 8 april 2013 [ECLI:NL:TGZRZWO:2013:YG2815](#)

3 Eenzijdige beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de fysiotherapeut

Meestal zal een behandelingsovereenkomst met wederzijds goedvinden worden beëindigd. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren wanneer het doel van de behandeling is bereikt, als fysiotherapeut en patiënt samen tot de conclusie komen dat de behandeling niet het gewenste effect heeft of wanneer er een essentieel verschil van mening is over het behandelplan.

Het kan echter voorkomen dat één van beide partijen de behandelingsovereenkomst tussentijds op wil zeggen. Dit hoofdstuk gaat over de situatie waarin de fysiotherapeut de behandelrelatie wil verbreken.

Eenzijdige beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de fysiotherapeut kan niet zomaar. Er moet rekening worden gehouden met de afhankelijke positie en de gezondheidstoestand van de patiënt. Alleen in het geval er gewichtige redenen voor zijn kan de fysiotherapeut de behandeling eenzijdig beëindigen¹⁾, mits deze zich hierbij houdt aan de zorgvuldigheidseisen.

Wanneer mag een fysiotherapeut besluiten de behandelingsovereenkomst te beëindigen?

Als er een behandelingsovereenkomst met een patiënt tot stand is gekomen, dan mag deze door de fysiotherapeut alleen worden beëindigd als daar gewichtige redenen voor zijn. De voorbeelden hieronder komen uit de wet en rechtspraak en zijn de situaties die in de praktijk het meest voorkomen. Er kunnen zich echter ook nog andere redenen voordoen in de praktijk en in onderstaande gevallen is het ook niet altijd mogelijk om de behandelingsovereenkomst op te zeggen. Wanneer je als fysiotherapeut een behandelovereenkomst wil opzeggen is het belangrijk dat je goed kunt beargumenteren dat er sprake is van een gewichtige reden. Een goede dossiervoering is hierbij van essentieel belang.

1. De aard en/of omvang van de hulpvraag wijzigt

Het leveren van goede zorg aan de patiënt moet altijd voorop staan. Tijdens de behandelrelatie kan de hulpvraag of de situatie van de patiënt zodanig veranderen dat de behandelingsovereenkomst moet worden beëindigd en de behandeling wellicht overgedragen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als de fysiotherapeut niet (meer) beschikt over voldoende deskundigheid of wanneer de behandeling van de patiënt meer tijd en omvang vragen dan de fysiotherapeut kan leveren.

2. Zeer onheus of agressief gedrag van de patiënt

Om tot beëindiging van de behandelrelatie vanwege het gedrag van een patiënt te kunnen overgaan moet er sprake zijn van een ernstige situatie waarbij er geen zicht meer is op herstel van de relatie tussen de partijen. Het kan hier gaan om verschillende vormen van gedrag die als voldoende reden worden beschouwd. Hierbij kan worden gedacht aan een patiënt die zich herhaaldelijk discriminerend, seksistisch of uiterst negatief uitlaat tegenover de hulpverlener of anderen. Andere voorbeelden zijn fysieke agressie, overlast veroorzaken, (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, stalking en bedreiging.

Als een patiënt zich onheus gedraagt dan is het de verantwoordelijkheid van de fysiotherapeut om te proberen de relatie te herstellen. Over het algemeen wordt een enkele onheuse gedraging of opmerking door de (tucht)rechter niet gezien als voldoende gewichtige reden om de behandelingsovereenkomst eenzijdig op te zeggen. Incidenteel onaangepast gedrag moet worden getolereerd. De fysiotherapeut moet onderzoeken en/of proberen of herstel van de relatie nog mogelijk is. Pas als dat echt niet lukt en de patiënt blijft het gedrag herhalen kan de behandelingsovereenkomst worden beëindigd. Een uitzondering op die regel is dat het eenmalig gedrag van de patiënt zo extreem is dat niet van de fysiotherapeut gevraagd kan worden om de behandelingsovereenkomst voort te zetten.

Soms komt onheus gedrag of agressie voort uit de (psychische) aandoening van de patiënt. In een dergelijk geval moet de fysiotherapeut nog terughoudender zijn met het beëindigen van de behandelingsovereenkomst. Naarmate de patiënt minder verantwoordelijk kan worden gehouden voor zijn gedrag, des te terughoudender de fysiotherapeut moet zijn bij het beëindigen van de behandelingsovereenkomst. Er dient een zorgvuldige afweging worden gemaakt tussen het onthouden van de benodigde zorg aan de patiënt en wat er in redelijkheid van de fysiotherapeut kan worden gevergd. Dergelijke overwegingen en de acties die zijn ondernomen om de relatie te herstellen moeten worden genoteerd in het dossier van de patiënt. Belangrijk is vooral dat de fysiotherapeut moet kunnen aantonen dat deze alles heeft gedaan om de relatie te herstellen tot een aanvaardbare situatie.

Beëindiging vanwege gedrag van familie en/of vertegenwoordigers van de patiënt

Als de fysiotherapeut de behandelovereenkomst met een patiënt opzegt vanwege een verstoorde relatie, dan is het niet zo dat die beslissing zich uitstrekt tot andere familieleden/gezinsleden van die patiënt. Het is niet de bedoeling dat zij de dupe worden van de ontstane situatie.

Echter kan de situatie ontstaan dat het gedrag van de betreffende persoon de behandelrelatie die de fysiotherapeut heeft met één van zijn naasten zodanig verstoort dat er geen goede zorgverlening meer kan plaatsvinden. Bij de vraag of dan de behandelingsovereenkomst mag worden opgezegd, moet de fysiotherapeut met veel omstandigheden rekening houden. Zo is dit afhankelijk van de gedragingen van deze persoon en van de aard van de relatie tussen die persoon en de patiënt en daarmee de fysiotherapeut. Hierbij dient ook meegewogen worden of er andere, minder verstreckende, maatregelen mogelijk zijn, waardoor de hulpverlening wel goed kan plaatsvinden.

Indien de fysiotherapeut de behandelingsovereenkomst met een patiënt wil opzeggen vanwege gedragingen van iemand binnen de familie, is het raadzaam dit ook met de patiënt te bespreken. Opzeggen van de behandelingsovereenkomst om deze reden vraagt om extra voorzichtigheid.¹²

3. Ernstig conflict of niet meewerken aan de behandeling

Het komt voor dat fysiotherapeut en patiënt het niet eens zijn over de te volgen behandeling. Het enkele feit dat een patiënt een andere mening heeft over het behandelplan of een second opinion wenst is geen reden om een behandelingsovereenkomst te beëindigen. Van de fysiotherapeut mag worden verwacht dat hij probeert medewerking te krijgen voor de voorgestelde behandeling door de patiënt voldoende voor te lichten over het behandelplan. Wanneer echter de patiënt ondanks de gegeven uitleg blijft weigeren mee te werken, adviezen in

de wind slaat of belangrijke informatie achterhoudt en dit het genezingsproces ernstig belemmert dan kan dit gedrag van de patiënt uiteindelijk wel een reden zijn voor de fysiotherapeut om de behandelingsovereenkomst op te zeggen.

Als een patiënt een klacht indient of hiermee dreigt dan mag dit op zichzelf niet direct een reden zijn om de behandelingsovereenkomst te beëindigen. De fysiotherapeut zal tenminste moeten nagaan of de patiënt (ook) van mening is dat de vertrouwensband onherstelbaar beschadigd is. In een dergelijk geval kan de behandelingsovereenkomst met wederzijds goedvinden worden beëindigd. Een eenzijdige beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de fysiotherapeut mag alleen als er naast de (ingediende) klacht ook sprake is van een gewichtige reden. Bijvoorbeeld als er een ernstig conflict met de patiënt is of als de patiënt herhaaldelijk zeer agressief gedrag vertoont.

4. De patiënt weigert de rekening te betalen

Een enkele weigering om de rekening te betalen is onvoldoende reden om een behandelingsovereenkomst op te zeggen. Wanneer de patiënt echter structureel de rekeningen weigert te betalen kan dit wel een reden zijn om de behandelingsovereenkomst niet langer voort te zetten. De fysiotherapeut moet de patiënt dan wel eerst, bij voorkeur schriftelijk, op de hoogte stellen van de openstaande rekeningen, hem wijzen op zijn plicht om te betalen en de patiënt duidelijk op de consequenties hebben gewezen indien hij niet aan de betalingsplicht voldoet. Alleen dan kan de behandelingsovereenkomst worden beëindigd.

5. De fysiotherapeut heeft een aanzienlijk belang

Het aanzienlijk belang van de fysiotherapeut kan zowel een praktisch als een persoonlijk belang zijn. Voorbeelden van een praktische reden kunnen zijn het (tijdelijk) stoppen van de praktijk wegens arbeidsongeschiktheid, pensioen, een tuchtklacht of wanneer de patiënt verhuist en de afstand tot de praktijk te groot wordt om een behandeling aan huis te kunnen voortzetten. Een aanzienlijk persoonlijk belang kan spelen als de fysiotherapeut gevoelens heeft ontwikkeld voor de patiënt waardoor hij de vereiste professionele distantie onvoldoende kan bewaren en verplicht is de behandelrelatie te verbreken.¹³

Zorgvuldigheidseisen bij het beëindigen van de behandelingsovereenkomst

Als de fysiotherapeut besluit om op grond van (één of meer) van bovengenoemde of andere gewichtige redenen besluit de behandelingsbijeekomst eenzijdig op te zeggen, dan is het heel belangrijk dat daarbij zorgvuldigheid wordt betracht. Uit de uitspraken van (tucht)rechters blijkt dat die zorgvuldigheid minstens even belangrijk wordt gevonden als de aanwezigheid van gewichtige redenen om de behandelingsovereenkomst te beëindigen. De fysiotherapeut moet daarom bij het beëindigen van de behandelingsovereenkomst de volgende zorgvuldigheidseisen in acht nemen:

1. Herhaaldelijk waarschuwen en onderzoeken van herstel van de relatie

Als een patiënt onacceptabel gedrag vertoont dan is het de taak van de fysiotherapeut hem hierop te wijzen en aan te dringen op verandering van het gedrag. De fysiotherapeut waarschuwt de patiënt dat, wanneer het gedrag niet verandert, de behandelovereenkomst zal worden beëindigd.

Van deze gesprekken en de gemaakte afspraken maakt de fysiotherapeut aantekeningen in het dossier. De fysiotherapeut heeft de plicht eerst te proberen of de beschadigde behandelrelatie nog hersteld kan worden en het opzeggen van de behandelingsovereenkomst mag voor de patiënt niet als een verrassing komen.¹⁴

2. Communicatie en documentatie

Als de fysiotherapeut de behandelingsovereenkomst wil beëindigen omdat de situatie onhoudbaar is en er geen uitzicht is op verbetering, moet hij de patiënt hierover tijdig vooraf over informeren. Het advies is om de behandelrelatie niet in het heetst van de strijd op te zeggen. Bij een acute conflictsituatie heeft het de voorkeur de situatie even te laten bekoelen. Het beëindigen van een behandelingsovereenkomst met onmiddellijke ingang mag alleen als er sprake is van een zeer dringende reden, bijvoorbeeld bij zeer agressief gedrag.

Het verdient de voorkeur dat de fysiotherapeut het opzeggen van de behandelingsovereenkomst in een persoonlijk gesprek aan de patiënt toelicht. Hierna wordt de beëindiging van de behandelingsovereenkomst en de reden hiervoor schriftelijk aan de patiënt bevestigd. In deze brief worden ook de gemaakte afspraken voor na de beëindiging opgenomen. Bijvoorbeeld of de fysiotherapeut behulpzaam is bij het zoeken naar een nieuwe behandelaar en hoe de eventuele overdracht van het dossier wordt geregeld.

3. Redelijke termijn voor beëindiging

Wanneer wordt besloten de behandelovereenkomst éézijdig op te zeggen moet hiervoor een redelijke termijn in acht worden genomen. Welke termijn als redelijk kan worden beschouwd is afhankelijk van de situatie en de specifieke omstandigheden van het geval. In het algemeen zijn van belang:

- de ernst van de aandoening van de patiënt en diens afhankelijkheid van de fysiotherapeutische zorg. Noodzakelijke hulp moet worden voortgezet tot er een alternatief is gevonden;
- de aard en duur van de fysiotherapeut-patiëntrelatie;
- (indien van toepassing) de aard van de zorginstelling waar de patiënt verblijft en de duur van het verblijf;
- de termijn die nodig is om een aanvaardbaar alternatief voor de zorg te vinden.

4. Voortzetten van noodzakelijke hulp

Zolang er nog geen fysiotherapeut is gevonden die de behandeling van de patiënt voortzet, moet de medisch noodzakelijke hulp aan de patiënt doorgaan. De fysiotherapeut moet deze zorg blijven verlenen of moet er zorg voor dragen dat deze hulp tijdelijk door een andere fysiotherapeut wordt gegeven.

5. Medewerking verlenen om elders zorg te ontvangen

De fysiotherapeut verleent zijn medewerking aan de patiënt bij het zoeken naar een andere behandelaar. Naarmate de verleende zorg meer specialistisch is, neemt de verantwoordelijkheid van de fysiotherapeut bij het zoeken naar vervangende zorg toe. Ook het vermogen van de patiënt om zelf een vervangende behandelaar te zoeken speelt een rol in de mate waarin de fysiotherapeut mede verantwoordelijk is voor het vinden van vervangende zorg voor de patiënt.

De fysiotherapeut verstrekt met toestemming van de patiënt (of diens vertegenwoordiger) relevante informatie aan andere fysiotherapeuten of zorgverleners. Als de patiënt dit wenst wordt, met toestemming van de patiënt, een kopie van het dossier toegezonden aan de nieuwe fysiotherapeut. Het achterhouden van het medisch dossier als dwangmiddel voor de betaling van nog openstaande rekeningen is niet toegestaan.

VOORBEELDEN UIT DE RECHTSPRAAK

Fysiotherapeut beëindigt de behandeling omdat de patiënt de factuur niet op tijd betaalt

Het Regionaal Tuchtcollege Zwolle geeft de fysiotherapeut een waarschuwing.

Patiënt diende vanaf 2021 zelf de facturen voor de behandelingen te voldoen, omdat de fysiotherapeut geen overeenkomst meer had met de zorgverzekeraar van patiënt. Toen de patiënt de eerste factuur niet op tijd had betaald, werd door de fysiotherapeut de eerstvolgende behandeling afgezegd. Volgens de fysiotherapeut vanwege de manier waarop een gesprek over de onbetaalde factuur was verlopen. Een dag na de opschorting heeft de patiënt alsnog de factuur voldaan, maar er werd door de fysiotherapeut geen contact opgenomen voor een nieuwe afspraak. Ook nadat patiënt een klacht indiende bij het KNGF wilde de fysiotherapeut niet meer met hem in gesprek gaan en beëindigde hij, via de betrokken klachtenfunctionaris, eenzijdig de behandelingsovereenkomst. Dit deed hij zonder ervoor te zorgen dat de patiënt bij een andere fysiotherapeut terecht kon.

Volgens het tuchtcollege is, vanuit de correspondentie, het dossier en het verklaarde ter zitting, niet aannemelijk geworden dat er iets is voorgevallen tussen de fysiotherapeut en patiënt dat zo ernstig is dat redelijkerwijs niet van de fysiotherapeut kon worden gevraagd dat hij de behandelrelatie zou voortzetten. Het ontbreken van 'gewichtige redenen' om de behandelingsovereenkomst te beëindigen en het feit dat de fysiotherapeut daarbij de zorgvuldigheidseisen niet in acht heeft genomen door, zonder voorafgaande waarschuwing via een derde de behandelrelatie te beëindigen en zonder de continuïteit van zorg te (willen) waarborgen, maakt dat de fysiotherapeut tuchtrechtelijk verwijtbaar tekortgeschoten is ten opzichte van de patiënt.

RTG Zwolle, 20 januari 2022 [ECLI:NL:TGZRZW0:2022:11](#)

Fysiotherapeut handelt niet zorgvuldig bij het opzeggen van de behandelingsovereenkomst

Het Regionaal tuchtcollege Eindhoven legt de fysiotherapeut een waarschuwing op.

De fysiotherapeut heeft de patiënt gedurende meer dan tien jaar aan huis behandeld voor de gevolgen die de patiënt ondervindt van een herseninfarct. Vanwege de coronamaatregelen hebben deze behandelingen een periode niet kunnen plaatsvinden.

Patiënt stond erop dat na het einde van de maatregelen die behandelingen zouden worden ingehaald, maar daarvoor ontbrak de medische noodzaak. Hierover is een conflict ontstaan. De fysiotherapeut wilde zich, naar het oordeel van het tuchtcollege terecht, niet laten dwingen om behandelingen te verrichten die hij van de zorgverzekeraar niet vergoed zou krijgen (omdat de gezondheidstoestand van klager als gevolg van het overslaan van behandelingen niet was verslechterd). De opstelling van klager in dit meningsverschil, met name een mededeling van klager dat verweerder hem een aanzienlijk geldbedrag moest betalen en dat hij anders naar het tuchtcollege zou stappen, kwalificeert het college als gewichtige reden.

Dit rechtvaardigde wellicht de opzegging, ware het niet dat de fysiotherapeut niet zorgvuldig heeft gehandeld bij het opzeggen van de behandelingsovereenkomst. Er zijn geen aantekeningen in het dossier gemaakt over de (redenen van) opzegging en de data waarop daarover met de patiënt is gesproken. Ook heeft de fysiotherapeut de patiënt niet schriftelijk bevestigd dat de behandelingsovereenkomst zou worden beëindigd en wat de afspraken daaromtrent zijn. Daarnaast acht het tuchtcollege verwijtbaar dat de fysiotherapeut nauwelijks inspanning heeft verricht om deze patiënt, met zijn chronische zorgbehoefte, onder te brengen bij een andere fysiotherapeut. Dit knelt temeer omdat de patiënt vanwege zijn aandoening beperkt is in zijn communicatie.

RTG Eindhoven, 30 maart 2022 [ECLI:NL:TGZREIN:2022:14](#)

4 Beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de zorginstelling waar de patiënt verblijft

In sommige situaties komt de behandelingsovereenkomst juridisch gezien niet (alleen) tot stand tussen een individuele zorgverlener en een patiënt, maar wordt er (ook) een behandelingsovereenkomst gesloten tussen de patiënt en de zorginstelling waarin de zorgverlener werkzaam is.

Het kan voorkomen dat een zorginstelling niet voldoende deskundigheid in huis heeft om de behandeling te bieden die de betreffende patiënt nodig heeft. In een dergelijk geval gelden de voorwaarden die in hoofdstuk 2 genoemd zijn voor het niet-aangaan van de behandelingsovereenkomst ook voor de instelling.

Het komt weinig voor dat een zorginstelling een behandelingsovereenkomst weigert om de andere redenen die in hoofdstuk 2 worden genoemd. Omdat er binnen een zorginstelling een groter aantal zorgverleners werkzaam is zal er minder snel sprake zijn van het ontbreken van een vertrouwensband door eerdere ervaringen of het onvoldoende bieden van professionele distantie. Dit soort situaties kan binnen de organisatie door andere zorgverleners worden opgevangen.

Verantwoordelijkheid van fysiotherapeuten die binnen een instelling werken

Als de fysiotherapeut in dienst is van de zorginstelling komt er geen behandelovereenkomst tot stand tussen de fysiotherapeut en de patiënt. De zorginstelling is tegenover de patiënt de contractspartij. Als de fysiotherapeut niet in dienst is bij de instelling, maar er zelfstandig werkzaam is, dan komen er twee behandelingsovereenkomsten naast elkaar tot stand, één tussen de zorginstelling en de patiënt en één tussen de fysiotherapeut en de patiënt.

Ook wanneer de zorginstelling de contractspartij is, is het de natuurlijk persoon – zoals de behandelend fysiotherapeut – die feitelijk de verplichtingen uit de geneeskundige behandelingsovereenkomst ten opzichte van de patiënt vervult.

Als een zorginstelling een behandelingsovereenkomst met een patiënt opzegt dan heeft dat ook consequenties voor de fysiotherapeut die binnen de instelling verantwoordelijk is voor de fysiotherapeutische behandeling van de patiënt. Dit heeft te maken met de eigen (tuchtrechtelijke) verantwoordelijkheid van de fysiotherapeut.

Deze verantwoordelijkheid betekent dat de fysiotherapeut zich zelfstandig een mening vormt over het voornemen van de zorginstelling om de behandelingsovereenkomst te beëindigen. Wanneer de fysiotherapeut vindt dat er geen sprake is van een 'gewichtige reden' dat dan mag hij niet zonder meer instemmen met de beëindiging van de behandelingsovereenkomst. Ook moet hij erop aandringen dat de instelling de zorgvuldigheidseisen in acht neemt. Wanneer de fysiotherapeut het oneens is met het besluit van de zorginstelling dan moet hij dat gemotiveerd schriftelijk aan de instelling laten weten en proberen het besluit te veranderen. Als dat niet lukt is het advies om de bezwaren schriftelijk vast te leggen.

Redenen voor beëindiging van de behandelingsovereenkomst door een zorginstelling

De gewichtige redenen die in hoofdstuk 3 zijn genoemd gelden ook voor zorginstellingen die de behandelingsovereenkomst met een patiënt willen opzeggen. Er zijn echter ook een aantal specifieke en aanvullende punten voor zorginstellingen:

1. Niet naleven van essentiële behandelvoorwaarden of regels van de zorginstelling

Als een patiënt in een instelling verblijft moet hij zich houden aan de essentiële regels van die instelling. Doet hij dit, ondanks herhaaldelijk aandringen op gedragsverandering en waarschuwen voor de gevolgen hiervan, niet dan kan dit een reden zijn om de behandelingsovereenkomst te beëindigen. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om een patiënt die zich naar medebewoners en medewerkers agressief of anderszins grensoverschrijdend gedraagt of zich niet houdt aan behandelingsvoorwaarden zoals het niet gebruiken van alcohol of drugs.

Wanneer de patiënt in hoge mate zorgafhankelijk is en de benodigde zorg niet (snel) van een andere instelling kan krijgen moet terughoudend met de mogelijkheid tot beëindiging van de behandelingsovereenkomst worden omgegaan. Van de zorginstelling wordt verwacht dat er alles aan wordt gedaan wat redelijkerwijs kan worden verwacht om te voorkomen dat de behandelingsovereenkomst wordt beëindigd. Dit is nog meer aan de orde als de zorgaanbieder en de patiënt al een langdurige behandelrelatie hebben en als het gedrag van de patiënt (mede) veroorzaakt wordt door zijn aandoening.

Dit betekent dat de zorginstelling niet alleen zeer gewichtige reden(en) moet hebben voor de beëindiging maar ook dat een uiterst zorgvuldige procedure moet worden gevolgd voordat op grond van die gewichtige reden(en) de behandelingsovereenkomst kan worden opgezegd.

2. Extra voorzichtigheid bij beëindiging vanwege familieleden/vertegenwoordigers van de patiënt

Zorg aan de patiënt kan worden bemoeilijkt door gedrag van naasten van de patiënt. Wanneer in een dergelijk geval de behandelingsovereenkomst wordt opgezegd dan wordt de patiënt de dupe van het gedrag van zijn naasten. Omdat de patiënt in een instelling verblijft zal hij als gevolg van de beëindiging verplaatst moeten worden. De eisen voor het beëindigen van de behandelingsovereenkomst zijn in een dergelijk geval dan ook hoog. De naasten moeten duidelijk en herhaaldelijk gewaarschuwd zijn en er moet vanwege de afhankelijke situatie van de patiënt extra aandacht worden besteed aan de opzegtermijn. De zorginstelling moet ervoor zorgen dat de noodzakelijke zorg geleverd blijft en moet zoveel mogelijk meewerken aan het zoeken naar een aanvaardbaar alternatief voor de zorg.

3. Aanzienlijk belang van de zorginstelling

Budgettaire of personele redenen kunnen voor de zorginstelling een aanzienlijk belang vormen om de behandelingsovereenkomst te beëindigen. In dat geval is het zeer belangrijk dat de individuele fysiotherapeut gezien zijn (tuchtrechtelijke) verantwoordelijkheid zorgvuldig overweegt of hij wel of niet instemt met het instellingsbesluit. Ook omdat de 'schuld' voor beëindiging in een dergelijk geval niet gelegen is bij de patiënt, maar de beëindiging van de behandelingsovereenkomst wel van grote invloed kan zijn voor de (zorg aan de) patiënt.

Ook nu weer zijn de zorgvuldigheidseisen van essentieel belang. De zorginstelling moet rekening houden met de (zorg)afhankelijke positie van de patiënt en zoeken naar een alternatief voor de zorg. Totdat deze gevonden is moet de zorginstelling de zorg aan de patiënt blijven leveren.

4. **Wijzigen of vervallen van indicaties**

Naar verloop van tijd kan de indicatie voor de behandeling of opname van een patiënt wijzigen of vervallen. Dit kan een reden zijn voor een zorginstelling om de behandelovereenkomst te beëindigen en er zo nodig voor zorg te dragen dat de patiënt naar een andere zorgaanbieder wordt overgedragen.

Zorgvuldigheidseisen bij beëindiging van de behandelovereenkomst voor een zorginstelling

Als er gewichtige redenen zijn om de behandelingsovereenkomst te beëindigen dan moet een zorginstelling, net als een individuele zorgverlener, de in hoofdstuk 3 genoemde zorgvuldigheidseisen in acht nemen. Onderstaand worden een aantal aanvullende aspecten beschreven die specifiek voor zorginstellingen gelden:

1. **het aanhouden van een redelijke termijn voordat de overeenkomst daadwerkelijk beëindigd wordt**

Hoe lang deze termijn in een bepaalde situatie moet zijn is moeilijk te zeggen en hangt af van de omstandigheden van het geval. Ontslag met onmiddellijke ingang is alleen toegestaan als er sprake is van zeer dringende redenen, bijvoorbeeld uiterst agressief gedrag van de patiënt. De volgende factoren zijn van invloed op de redelijke termijn:

- De ernst van de medische situatie, naarmate de patiënt afhankelijker is van de in de zorginstelling verleende zorg of de daarbij aangesloten zorgverleners, zal de opzegtermijn langer zijn.
- De aard en de duur van de behandelingsovereenkomst. Als er sprake is van een langdurig bestaande behandelingsovereenkomst zullen de eisen aan een opzegtermijn in het algemeen strenger zijn dan bij een behandelingsovereenkomst voor een kortdurende verrichting.
- De aard van de zorginstelling waar de patiënt verblijft en de duur van het verblijf. Voor patiënten die al enige tijd zijn aangewezen op verblijf in een zorginstelling en niet meer zomaar zelfstandig kunnen functioneren geldt dat een langere opzegtermijn van de behandelingsovereenkomst is vereist.
- De termijn die nodig is om voor de patiënt een aanvaardbaar alternatief voor de zorg te vinden. Schaarste van de betreffende hulpverlening, wachtlijsten en eventuele geografische belemmeringen zijn van invloed op de termijn.

2. **het verlenen van medewerking bij het zoeken naar passende zorg elders**

De zorginstelling werkt mee aan het zoeken naar zorg elders, verstrekt medische informatie op verzoek en met toestemming van de patiënt en is meewerkend bij het regelen van andere zaken die nodig zijn voor de eventuele overplaatsing van de patiënt.

3. **het blijven verlenen van noodzakelijke medische zorg tot de daadwerkelijke beëindiging**

Tot aan het moment van dat de patiënt onder de zorg van een andere instelling valt draagt de instelling zorg voor de continuïteit van de zorgverlening aan de patiënt.

5 Beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de patiënt

Natuurlijk kan ook de patiënt eenzijdig besluiten de behandelingsovereenkomst te beëindigen. Als hij dat doet voordat de behandeling echt is afgerond is het belangrijk dat de fysiotherapeut bepaalde zorgvuldigheidseisen in acht neemt. Dat de patiënt het einde van de behandelingsovereenkomst wenst ontslaat de fysiotherapeut niet van zijn zorgplicht.

Redenen voor beëindiging van de behandelingsovereenkomst door de patiënt

Volgens de WGB0 moet een patiënt toestemming geven voor een behandeling¹⁵. Dat betekent dat hij die toestemming ook mag weigeren en dus een behandelingsovereenkomst op kan zeggen. De redenen die een patiënt heeft kunnen verschillen. Het kan een praktische reden zijn, bijvoorbeeld een verhuizing van de patiënt of een inhoudelijke reden hebben wanneer een patiënt het niet eens is met de gegeven behandeling of teleurgesteld is over de behandelresultaten. Ook kunnen er relationele redenen zijn, wanneer een patiënt ontevreden is over de bejegening of het gedrag van de fysiotherapeut.

Zorgvuldigheidseisen bij beëindiging van een behandelingsovereenkomst door de patiënt

Het feit dat de patiënt het initiatief neemt tot het beëindigen van de behandelingsovereenkomst betekent niet dat de fysiotherapeut ontslagen is van de verantwoordelijkheid van de zorg voor de patiënt. Ook nu geldt dat de zorgvuldigheidseisen in acht moeten worden genomen.

1. Communicatie en documentatie

Wanneer een patiënt aangeeft de behandelingsovereenkomst op te zeggen, maar ook als de patiënt opeens zijn afspraken niet meer nakomt, moet de fysiotherapeut het gesprek aangaan. In het gesprek moeten de redenen van de patiënt aan de orde komen en kan er indien mogelijk gepoogd worden de behandelrelatie te herstellen. Het verhaal van de patiënt kan de fysiotherapeut gelegenheid bieden tot reflectie op het eigen handelen of de manier van communiceren.

Voor zover nodig en mogelijk worden er in dit gesprek afspraken gemaakt over de manier waarop de behandelingsovereenkomst concreet wordt beëindigd. Denk hierbij aan zaken als: termijn van de beëindiging en het, wanneer de patiënt dit wenst, bieden van hulp bij het zoeken van een andere fysiotherapeut. Ook wordt aan de patiënt uitgelegd wat de mogelijke negatieve gevolgen zijn van het op dit moment onderbreken of beëindigen van de gegeven behandeling.

Het advies is om de gemaakte afspraken in het medisch dossier vast te leggen en deze ook schriftelijk aan de patiënt te bevestigen.

2. Noodzakelijke zorg blijven verlenen

Ook wanneer de patiënt de behandelingsovereenkomst heeft opgezegd moet de fysiotherapeut bereid blijven om medisch noodzakelijke zorg te verlenen. Hiervoor geldt een redelijke termijn.

3. Verlenen van medewerking

Bij het beëindigen van de behandelingsovereenkomst door de patiënt moet de fysiotherapeut ervoor zorgen dat de lopende behandeling op zorgvuldige wijze wordt afgerond en dat er, zo nodig, voortzetting of nazorg door een andere fysiotherapeut kan worden geboden. Hiervoor is uiteraard de bereidwilligheid en medewerking van de patiënt nodig. Als deze ontbreekt dan kan van de fysiotherapeut niet worden verwacht dat hij eindeloos pogingen doet om een vervangend fysiotherapeut voor de patiënt te vinden en nazorg blijft bieden tot de patiënt een andere fysiotherapeut heeft gevonden.

Op het moment dat een nieuwe fysiotherapeut is gevonden dan draagt de fysiotherapeut de behandeling en de relevante patiëntgegevens, uitsluitend met toestemming van de patiënt, over aan deze fysiotherapeut. Als de patiënt zijn toestemming weigert dan moet de fysiotherapeut de patiëntgegevens bewaren conform de wettelijke bewaartermijn voor medische dossiers.¹⁶

De mate waarin de fysiotherapeut moeite moet doen om een vervangende fysiotherapeut te zoeken en moeite moet doen om toestemming te krijgen voor de overdracht van het dossier is vooral afhankelijk van de mate van noodzakelijkheid van de voortzetting, nazorg en overdracht van de behandeling van de patiënt.

- ¹ KNMG-richtlijn Niet-aangaan of beëindiging van de geneeskundige behandelingsovereenkomst, KNMG, 2021.
- ² In de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst worden de voorwaarden beschreven van de behandelrelatie tussen zorgverlener en patiënt. De rechten van de zorgverlener worden beperkt en de patiënt krijgt rechten die de zorgverlener niet heeft, waardoor de patiënt goed wordt beschermd in zijn afhankelijke positie. Verder regelt de WGBO de kwaliteit van de zorgverlener door de zorgverlener te verplichten te handelen als een goed zorgverlener, waarmee bedoeld wordt dat gehandeld wordt in lijn met de professionele standaard van de betreffende beroepsgroep. Doel hiervan is dat de patiënt ervan verzekerd kan zijn dat de zorgverlener kwalitatief goede zorg levert in lijn met de professionele beroepsstandaard.
- ³ De volledige definitie is te lezen in artikel 7:466 BW. De wettelijke regeling over de geneeskundige behandelingsovereenkomst is opgenomen in afdeling 5, titel 7 van het Burgerlijk Wetboek. Deze regeling wordt in de praktijk en in deze handreiking de 'WGBO' genoemd.
- ⁴ 'Geneeskundige handeling' is een breed begrip. Het kan bijvoorbeeld zijn het stellen van een diagnose, genezen, preventie en verplegen zijn. Ook het antwoord geven op een concrete medische (hulp)vraag is aan te merken als een dergelijke handeling. Onder een geneeskundige handeling wordt namelijk ook het beoordelen en het geven van advies over de gezondheidssituatie verstaan.
- ⁵ Minderjarige patiënten of wilsonbekwame patiënten worden vertegenwoordigd door een andere persoon die namens hen beslissingen neemt, bijvoorbeeld over de geneeskundige behandeling. Zie hiervoor artikel 7:465 BW.
- ⁶ De professionele standaard is het geheel van professionele waarden en normen dat beschrijft wat in een bepaalde situatie 'goed hulpverlenerschap' is. De professionele standaard komt tot uitdrukking in de voor de fysiotherapie geldende wetten, beroepsnormen zoals vastgelegd in richtlijnen, protocollen, kwaliteitsstandaarden, handreikingen, (tucht)rechterlijke uitspraken en de Beroepscode voor de Fysiotherapeut. Ook het beroepsprofiel, met domeinomschrijving en competentieprofiel, zowel voor de algemene als verbijzonderde fysiotherapie, geeft er uitdrukking aan.
- ⁷ Hoewel het niet bij wet verboden is om familieleden of vrienden te behandelen adviseert het KNGF hier terughoudend mee om te gaan. Dit vanwege het risico dat rollen worden vermengd en er onvoldoende professionele distantie in acht wordt genomen.
- ⁸ Aantonen van het ontbreken van een dergelijke vertrouwensbasis zal in de regel moeten geschieden aan de hand van het dossier van de vorige behandelingsperiode. Het zorgvuldig bijhouden van een dossier, met daarin feitelijke informatie over het gedrag van de patiënt in een conflictsituatie is daarom van essentieel belang.
- ⁹ Als er sprake is van persoonlijke gevoelens van de fysiotherapeut voor de patiënt mag nooit een behandelovereenkomst worden aangegaan en bij het ontwikkelen van dergelijke gevoelens gedurende de behandelrelatie moet de overeenkomst worden beëindigd. Zie hiervoor ook de Beroepscode artikel 13 en de brochure van IGJ "Het mag niet, het mag nooit".
- ¹⁰ Dit volgt voor schriftelijke informatie uit de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en voor mondelinge informatie uit de plicht tot geheimhouding (artikel 88 Wet BIG).
- ¹¹ Artikel 4.60 WGBO
- ¹² Zie ook: CTG, 22-01-2013, ECLI:NL:TGZCTG:2013:YG2612 De huisarts heeft een conflict met zoon/contactpersoon van een oudere patiënte en verbreekt de behandelingsovereenkomst. Het tuchtcollege oordeelt dat hij hierbij onzorgvuldig te werk is gegaan.
- ¹³ Zie artikel 13 KNGF Beroepscode voor de Fysiotherapeut 2022
- ¹⁴ Zie ook RTG Eindhoven, 17-1-2019, ECLI:NL:TGZREIN:2019:4. Volgens het tuchtcollege was er duidelijk sprake van een vertrouwensbreuk, heeft de huisarts er alles aan gedaan om de relatie te herstellen en bij het beëindigen van de behandelingsovereenkomst alle zorgvuldigheidseisen in acht genomen.
Zie ook RTG Zwolle, 21-10-2016, ECLI:NL:TGZRZWO:2016:107. Volgens het tuchtcollege heeft de arts onvoldoende onderzocht of de vertrouwensbreuk kan worden hersteld.
- ¹⁵ Bij wilsonbekwame patiënten is het de wettelijk vertegenwoordiger die de toestemming geeft en dus ook degene die de behandelingsovereenkomst weer kan beëindigen.
- ¹⁶ De hoofdregel is dat een zorgverlener een medisch dossier 20 jaar moet bewaren. Te rekenen vanaf het tijdstip waarop de laatste wijziging in het dossier heeft plaatsgevonden. Dit is bepaald in de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO).

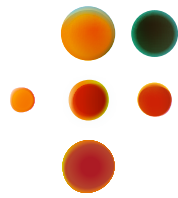
Colofon

© 2023 Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF)

Creatief concept en vormgeving: C10 Ontwerp, Den Haag

Fotografie: Mcklin Fotografie

Dit is een digitale publicatie van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF).
Uit deze publicatie kan vrijelijk worden geciteerd, mits met duidelijke en correcte bronvermelding.

De fysiotherapeuten van Nederland